

Zaprešić

16. listopada, na obljetnicu rođenja bana Josipa Jelačića, Grad Zaprešić slavi svoj rođendan. Ove godine obilježava 20. obljetnicu osnutka i za tu je prigodu izdana knjiga o Zaprešiću. Njena je zadaća prije svega informirati i uputiti čitatelja na opća mjesta, povijesne zadatosti zaprešićkog kraja te recentnu zbilju u područjima duhovnog i materijalnog stvaralaštva, i ne manje važno, zainteresirati građane RH i sve posjetitelje, poslovne ili turističke provenijencije, za ono što Grad Zaprešić posjeduje u svakom smislu resursa.

A ono što Zaprešić čini posebnim je spoj mladosti i povijesne baštine. Grad je mladih i obrazovanih ljudi, ali i grad povijesnog imena – hrvatskog bana Josipa Jelačića, a što su važne odrednice njegove današnjice.

Kada je riječ o mladima, Zaprešić se može pohvaliti činjenicom da su za svu njegovu djecu osigurana mjesta u vrtićima, pruža kvalitetno osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, a sjajan rejting postiglo je i zaprešićko Veleučilište Baltazar, koje trenutno broji preko 3000 studenata. Sve navedeno čini Zaprešić najobrazovanijim gradom Zagrebačke županije, a epitet mladog grada daje mu podatak da je prosječna dob njegova stanovništva 37 godina.

Grad Zaprešić u neposrednoj je blizini hrvatske metropole i ima odličan geoprometni položaj. Nalazi se na cestovnim i željezničkim pravcima prema zapadnoj i srednjoj Europi, posjeduje povoljne prirodne uvjete i rastući broj stanovnika, što sve zajedno čini bitne odrednice za razvoj gospodarstva. U vremenu krize, i Zaprešić dijeli sudbinu cijele Hrvatske. Iako je broj od oko 1400 nezaposlenih u zaprešićkom kraju boljka, nezaposlenost kao takva, ipak je postotkom među najnižima u Hrvatskoj. Grad Zaprešić budućnost vidi u razvoju malog i srednjeg poduzetništva, proizvodnji zdrave hrane, turizma, te obrazovanja i znanosti koji su bitan segment za razvoj gospodarstva. Uz postojeću industriju, relativno je dobro razvijena i obrtnička djelatnost. Nešto više od 1000 aktivnih obrta i trgovačkih društava, važna su sastavnica ukupnog privrednog života u gradu, zbog koje Zaprešić pripada gornjem rangu gospodarski razvijenih gradova u Hrvatskoj.

Velik dio proračunskih sredstava izdvaja se za razvoj kulture, sporta i socijalne djelatnosti, čemu u prilog ide i činjenica da je, prema nekim istraživanjima, Zaprešić zauzeo visoko drugo mjesto na ljestvici socijalno najosvještenijih gradova u Hrvatskoj. Nadalje, iznad standardnog prosjeka je i ulaganje u gradnju te uređivanje komunalne infrastrukture.

Obzirom da je Zaprešić grad mladih ljudi, razina ukupne svijesti, pa tako i ekološke, na vrlo je visokoj razini. Problematiku ekološke osviještenosti valja gledati i u sinergiji sa energetsom učinkovitosti, ali svakako u skladu sa standardima koje danas suvremena Europa ima.

Zaprešić slovi i kao grad sporta. Izuzev razvijenog nogometa, košarke, rukometa, kuglanja, tenisa, šaha, taekwondo-a i drugih sportova, sve su popularniji golf i konjički sportovi. Grad se može pohvaliti brojnim sportskim udrugama, čiji članovi postižu zavidne rezultate na državnim, regionalnim i međunarodnim natjecanjima.

Zaprešić se ponosi i svojom povijesnom i kulturnom baštinom, koja je temelj za razvoj turizma. Brojna kulturno – umjetnička društva njeguju stare narodne običaje i čuvaju etnološko blago, a grad i okolica domaćini su i organizatori brojnih tradicionalnih i prigodnih kulturnih priredbi i manifestacija koje bilježe rast posjećenosti gostiju iz Hrvatske, ali i cijele regije.

Barokno zdanje dvorca Lužnica spomenik je prve kategorije i mjesto održavanja, kako duhovnih, tako i svjetovnih seminara i koncerata. Dvorac je smješten u zelenilu parka engleskog tipa, a odnedavno kvalitetu turističke ponude poboljšavaju i tamošnji novi smještajni kapaciteti.

Kada je riječ o imenu bana Jelačića, cilj je povijesno zdanje Novih dvora pretvoriti u turističku atrakciju i brend grada. Riječ je o jedinstvenom primjeru očuvanosti cjelovitog gospodarskog vlastelinskog kompleksa. U njemu se vrlo kvalitetno mogu spojiti povijesna baština, kulturni sadržaji (izložbeni, scenski i koncertni prostori), obrazovanje, te šport i rekreacija (golf igralište). Spomeničku i gospodarsku cjelinu Novih dvora čine dvorac, kapela sv. Josipa, grobnica obitelji Jelačić, perivoj, stambene i gospodarske zgrade te park-šuma. Sačuvani i djelomično obnovljeni gospodarski objekti također su vrijednost Novih dvora. Okrugla “vršilnica” je jedini i najstariji takav objekt u Hrvatskoj što ga čini spomenikom nulte kategorije. Nekadašnje spremište plodina, trokatna žitnica, uređeno je 1987. godine kao galerija, danas Muzej “Matija Skurjenji”. U njemu je stalni postav slika znamenitog umjetnika naive Skurjenija, kao i povijesna foto-izložba “Novi dvori Jelačićevi”.

U neposrednoj blizini nalazi se konjički klub Trajbar team, a Jezero Zajarki atraktivna je destinacija za strastvene ribiče iz cijelog svijeta. Ove zaprešićke zelene oaze čine poželjnu ponudu za dnevne izlete i bijeg od svakodnevice.

Povijesnim pregledom i temeljnim uvidom u kulturno spomeničku baštinu, Zaprešić je u ovoj knjizi pozicioniran u regionalni, nacionalni i europski kontekst kao neodvojiva cjelina prostora zaprešićkog kraja. Značajan dio knjige orijentiran je na Zaprešić danas i ono što bi sutra mogao biti. To su mahom crtice i vizure svakodnevnog života grada koje se reflektiraju kroz kulturni život, političku zbilju, sakralnu kulturu, turističku ponudu, gospodarski razvitak, prirodne zadatosti, urbanizam, obrazovni standard i sportski život.

I na kraju, cilj je bio Zaprešićanima povodom dvadesete godišnjice grada pokloniti knjigu koja će građane podsjetiti gdje žive, kojem kulturnom krugu pripadaju, čime se mogu ponositi i koje su to komparativne prednosti koje tek treba ozbiljiti.